

DETTE ER KJERNEN

- en oppsummering

De som gikk på skole med Quisling sier han var svært intelligent. På gymnaset ble han hedret for å ha oppdaget nye bevis til en geometrisk læresetning. Han gikk ut av Krigsskolen med det beste vitnemål i skolens historie. Han utmerket seg særlig i fagene matematikk, militær ledelse, taktikk og stabstjeneste – kvalifikasjoner som skulle komme godt med da han tjenestegjorde som Fridtjof Nansen.

Dette kan en med rette være stolt av, men det betyr ikke nødvendigvis at Quisling var usedvanlig intelligent. Godseier Fredrik Prytz, en av Quislings venner og senere ”minister” i hans regjering, skamroste han som ”en av vår tids største tenkere.” I 1983 karakteriserte Hans Fredrik Dahl - en av hans senere biografer- Quisling som ”en mann av usedvanlig høy intelligens.” Et annet akademisk/ ikke revisjonistisk verk om hans stormannsgalskap slutter seg til dette og hevder han var ” et akademisk geni.” (Midtbø og Sivertsen, Tett på Quisling, Oslo Sofista 1999)

Med mindre verden er befolket av genier, er dette en uholdbar påstand. Quislings manuskripter om universalismen viser en umoden, om en flittig og flink skolegutt, men uten noe spesielt talent, heller en sjenert og selvbevisst ung mann. Engstelig og redd for alt som kunne tenkes å være syndig, deriblant kortspill, og som nesten i trass brukte all sin tid til å studere – han var allerede blitt en stormannsgal einstøing.

Bildet av den voksne Quisling som meget intelligent og talentfull kan ikke lenger opprettholdes. Utkastene til universalismen er preget av selvfølgeligheter. Mange av aforismene er flau lesing. Han forsøker å imponere ved å bruke fine formuleringer, men resultatet er det motsatte. Det meste kan en trygt kalle ungdomssvermerier. Innholdsmessig er utkastene lite eller ingenting verdt, men de er allikevel viktige for kulturell og politisk forskning/kritikk ettersom de viser tanker som Quisling ikke var alene om. Slike forståelsesformer – ikke bare begrenset til Quislings kombinasjoner – har beviselig vært typiske for mange anti-demokrater i politiske maktposisjoner.

Vidkun Quisling var svært lærenem, og var dessuten flink til å få med seg sentralt fagstoff ved å kombinere egne spekulasjoner i såkalt assosiativ spekulasjon. Men forfatteren til de da ukjente manuskriptene lærte seg aldri ved systematisk arbeid å forstå kravene til vitenskaplig tenkemåte på noe akademisk felt. Han tilegnet seg heller aldri kunnskap om de krav til grundighet og tålmodighet som må ligge grunn for den type arbeid. Det finnes derfor ingen avhandling, heller ikke noe system (for universalismen) bare usammenhengende fragmenter og løsrevne merknader.

Kilde: Barth, Else Margarete: *A Nazi Interior* Peter Lang Verlag 2003. Revidert og utvidet engelsk oversettelse av den norske utgaven: *"Gud, det er meg - Vidkun Quisling som politisk filosof"* Pax forlag 1996.

Ch. 24 *"The Heart of the Matter"* er oversatt fra den engelske utgaven fra 2003.

Oversettelse: Thorleif Haukvik Skobba